

Kunsthistorien Serie III.

Fra Bosch til Bernini

Foredrag 1. Bosch, Brueghel og kunsten i Nederlandene i 1500-tallet.

Hieronimus Bosch (ca. 1450-1516) og Pieter Bruegel den Ældre (Ca. 1526-1569) er hovedpersonerne i dette foredrag, men også andre nederlandske kunstnere fra 1500-tallet indgår. Bosch's dommedagssyner og surrealistiske fantasier kan skræmme hver en synder med deres udmaling af de evige pinsler i skærsilden - hvilket også er meningen. Bruegels folkelivsskildringer og masseoptrin gør hans samtid lyslevende, men bag nogle af hans malerier lurer også skjulte historier om inkvisitionens

rædsler i kølvandet på Reformationen i Nederlandene. (ill. Brugel: *Bondebryllup*)

Foredrag 2. Tyske kunstnere: Dürer, Cranach, Grünewald og Holbein.

I begyndelsen af 1500-tallet er fire store tyske malere virksomme i reformationens æra: Albrecht Dürer (1471-1528), Lucas Cranach (1472-1553), Matthias Grünewald (ca. 1475-1528) og Hans Holbein d.y. (1495-1543). Deres værk balancerer mellem gotik og renæssance, med en særlig tysk tone, hvor ekspressionistiske, ja, til tider surrealistiske træk kan iagttages lang tid, inden disse benævnelser overhovedet er "opfundet". Alle er de prægede af en tid i opbrud omkring Reformationen. Holbein, den mest renæssanceprægede af disse kunstnere, bliver hofmaler for Henrik den 8. i England, mens de øvrige lægger deres livsværk i det tyske område. (ill. Holbein: *Ambassadørerne*)

kunstnere har haft afgørende betydning for kunstens og arkitekturens udtryk i det øvrige Europa. (ill. Caravaggio: *Kristus i Emmaus*)

Foredrag 3. Caravaggio, Bernini og den romerske barok.

Efter renæssancens storhed rystes Rom af reformationen. Modreformationen sætter gang i en ny opgangstid for den katolske kirke. Maleren Caravaggio (1571-1610) og billedhuggeren og arkitekten Gianlorenzo Bernini (1598-1680) formulerer en ny kunst i Rom i 1600-tallet. Caravaggio udnytter clair-obscur's lys-mørkekontrast fuldt ud i sit grænseoverskridende maleri, og Bernini er af afgørende betydning for det barokke formsprog, som den dag i dag er prominent i Rom, ikke mindst i og omkring Peterskirken. Begge

Foredrag 4. Rubens og Van Dyck: Antwerpens store barokkunstnere.

Antwerpen oplever sin svanesang i 1600-tallets første årtier. Her i de spanske katolske Nederlande er Peter Paul Rubens (1577-1640) hofmaler for det habsburgske regentpar Albert og Isabella, og i hans værksted skabes en strøm af kunstværker, der sendes til hoffer og kirker i store dele af Europa, hvor den store kunstner også ofte fungerer som regentparrets ambassadør. Hans talentfulde elev Anthonis van Dyck (1599-1642) følger i lærerens fodspor til læretid i Italien, og med værksted i Antwerpen, men han ender som hofmaler for den engelske konge Karl den Første, hvis familie og hofmænd han har udødeliggjort.

(ill. Rubens: Korsnedtagelsen. 1616-18.)

Foredrag ved Signe Jacobsen, Kunsthistoriker, Mag. Art. et Cand. Mag.